

Alfredo Pastor

A convergir

En un article recent (“Els perdedors”, *La Vanguardia*, 3/X/15) J.J. López Burniol lamentava la trista sort dels qui havent tingut el valor de fugir de propostes extremes són tractats amb menyspreu per aquells que persegueixen objectius d'aspecte més seductor. Té tanta raó, segons el meu parer, que vaig estar a punt de titular aquest article “Els desheretats”, agafat de l'obra de Kamen

que narra la història dels molts espanyols que els nostres dimonis interiors van enviar a l'exili; perquè al capdavant dels perdedors de López Burniol, entre els quals m'incloc, podríem sentir que la deriva dels últims anys a Catalunya posa en risc un patrimoni de convivència pacientment forjat al llarg d'una generació, al qual hem provat de contribuir encara que només fos no enredant, i que pensàvem llegar a la generació següent. Tot i això, he acabat per pensar que les perspectives que aquest títol suggeriria són massa ombrívoles per ser d'aplicació a la situació actual, perquè si volem mirar el costat bo de les coses

ens adonem que som avui molt millor que abans de les eleccions.

Durant els últims cinc anys, la distància afectiva entre Catalunya i la resta d'Espanya ha anat augmentant a una velocitat alarmant; tant, que un podia pensar que el límit de les divergències tolerables dins

d'un Estat no quedava lluny. El resultat de les eleccions, tot i això, no deixa lloc a dubtes: la negociació entre el Govern de la Generalitat i el de l'Estat és l'única via de solució possible. La falta d'una majoria de vots priva de legitimitat qualsevol acció unilateral; el càstig que ha patit el Partit Popular –que es pot atribuir, sens dubte, al seu tractament de la qüestió catalana– obliga el Govern de l'Estat, sigui quin sigui, a canviar de tàctica; l'altíssima participació i els resultats ajustats indiquen que estem davant d'un problema seriós: condicions immillorables per emprendre una negociació fructífera. Es presenten, per si fos poc, dues qüestions més, que podem considerar decisives: la primera és que no hi ha vencedors, perquè alguns han millorat posicions i d'altres no, sense que ningú pugui considerar-se guanyador (Junts pel Sí ha aconseguit una victòria, però no la que volia). No hi ha, doncs, vençuts. La segona és que aquesta vegada ningú no es pot permetre aixecar-se de la taula de negociació i estan exclosos els cops de porta, reals o imaginaris: el país, tot el país, vol veure una sortida a aquest atzucac.

Qui seran els interlocutors? Per part del Govern d'Espanya caldrà veure què surt de les generals, encara que l'amplitud del ventall de possibilitats no arriba a provocar vertigen. Per part de la Generalitat, si bé es pot objectar a Mas haver abandonat el que segons Vicens havia de ser la tàctica catalana, “convèncer mitjançant l'exemple i la claredat”, si bé se li pot retreure haver-se presentat massa sovint com forçat per les circumstàncies –justificació, d'altra banda, peregrina en qui pretén ser un líder– també cal reconèixer que és segurament l'únic que pot afrontar la difícilíssima tasca de conduir els seus seguidors a acceptar solucions practicables. Però no s'ha de parar massa atenció als protagonistes més visibles d'aquestes negociacions, perquè hi està implicat tot Espanya.

Com passa de tant en tant –i aquí hauria de passar més sovint– la situació actual ofereix l'ocasió de revisar coses que creïem pilars de l'estructura de l'edifici i que potser no són més que part del mobiliari: així, per exemple, ja que les autonomies, totes, han desenvolupat la seva personalitat, potser val la pena tenir un Senat com Déu mana; el repartiment de les competències, iguals o no, potser s'hauria de sostreure a la discreció de les majories absolutes en el Congrés; el sistema de finançament podria incorporar alguna restricció addicional que evités situacions percebudes com a poc equitatives.

Ja es veu que aquests afers són cosa de tots. La ciutadania té el deure d'alimentar els seus representants amb les seves idees i no només amb les seves queixes. Els semipiterns perdedors hauríem de renunciar a emprendre el camí, atractiu estèticament, de l'exili interior i contribuir amb les nostres inofensives converses a la utilíssima tasca de mantenir la repercussió externa de les negociacions dins dels límits de la civilitat; perquè durant les setmanes que vénen el mínim gest de Madrid serà interpretat aquí com una provocació intolerable, mentre sobre la taula del Constitucional s'amunteguen els recursos del Govern: gestos de complicitat a

l'afició que cal procurar que no esvalotin gaire el galliner.

Fer convergir de nou Catalunya i la resta d'Espanya és una tasca difícil i laboriosa, però cal arribar a un acord que duri almenys una altra generació. És gairebé segur que el resultat de la negociació no satisfarà els que desitjarien la separació. Pot semblar que el Govern de l'Estat té tots els trumfos a la mà, però això no és així, perquè la lliçó d'aquests últims anys és que, si “Madrid” no canvia d'actitud, la independència de Catalunya és, per més que ho lamentem, qüestió de temps.●

PERICO PASTOR

Pilar Rahola

Elogi del badar

Recordo un vell article de Josep Maria Espinàs que elogiava la pràctica del badar. Era una d'aquelles peces del món Espinàs que aparentava senzillesa i que, tanmateix, amagava un univers de vida i de sentiments. La idea era intrínseca al verb: el plaer de fer, sense cap altra finalitat que viure. Badar pels carrers, bo i contemplant la gent i el seu entorn; badar a taula, deixant que la conversa flueixi sense aspiracions ni transcendències; badar a casa, sense solta ni volta, per tal de gaudir de la intensitat de l'espai íntim, allà som nosaltres mateixos, sense disfresses ni camuflatges. Badar, doncs, només per recordar que viure és l'objectiu i no el mitjà per aconseguir fútils nimietats.

Avui li he fet cas. En aquest dia del meu sant, tan sobrecarregat d'antipàtica simbologia –i tanmateix, amarat de la densa simbologia familiar–, el regal ha estat un esmorzar esplèndid al Mas Perafita de la família Martí Faixó, just entre Cadaqués i el Port de la Selva. Ens acompanyava el paisatge adust de l'Alt Empordà, la ferida blava de l'horitzó, que ens mirava des del

Quan deixem de córrer contra les hores del dia, comencem a descobrir la grandesa dels minuts

seu ull de mar, les vinyes que ara descansaven, tancat el cicle anual del raïm. I asseguts a taula, els amics de velles converses, estimada presència del camí compartit. No hi havia horari ni temari, només la voluntat de fer-la petar amb l'excusa del meu sant. I és així com el temps ha perdut la voracitat de l'agenda quotidiana, i s'ha tornat suau, calm, prenyat de grandioses petiteses.

De sobte algú ha mirat l'hora i eren quarts de dues, i aleshores tots ens hem sentit feliços, còmplices de la insòlita malesa d'haver perdut el temps.

El temps..., el gran i implacable enemic, tan difícil de dominar!

Tal vegada és aquest el secret: deixar d'encalçar-lo, en una carrera folla sense altra fita que la pròpia de la velocitat. Tal vegada l'única manera de dominar-lo és així, tot badant, com si no existís la pressa ni fóssim esclaus dels artificis i les agendes. Com si perdre el temps fos, en realitat, l'única manera de guanyar-lo. Recordo haver llegit en un novel·la d'un escriptor nigerià una reflexió que resumeix el que intento explicar: “Vosaltres, els europeus, teniu els rellotges; nosaltres tenim el temps”. És a dir, en el moment en què deixem de córrer contra les hores del dia, comencem a descobrir la grandesa dels minuts.

Tot badant, doncs, arribo al final d'aquest article. No és una reflexió, ni una anàlisi, ni tan sols una especulació sobre la realitat. És només un passar les paraules sense altra fita que parlar-vos, amb les busques del diccionari momentàniament aturades.

Badar és un verb primordial, perquè sense saber-lo conjugar, no sabem conjugar el verb *viure*. I, tanmateix, en la nostra cultura de la pressa sembla un pecat original, un defecte de forma. Certament, som uns pobres il·lusos, sempre empresonats pel nostre permanent atac d'importància.●

Ricard Zapata-Barrero i Lorenzo Gabrielli

“Jo també sóc siria”

La publicació de la foto d'un nen siria mort en una platja de Turquia ha remordit la consciència europea i ha accelerat un aparent canvi de rumb polític. Finalment els països europeus han decidit acceptar un nombre més elevat de refugiats sirians. Però encara hi ha alguns interrogants en la situació actual.

En primer lloc, la resposta política a l'impacte causat per la foto subratlla la funció simbòlica de la política europea: després de mesos de durs debats al Consell Europeu, l'impacte emocional sembla que ha tingut més força que les obligacions que es deriven de la convenció de refugiats del 1951. Cal recordar que legalment els

estats signants no poden rebutjar l'ingrés de refugiats al seu territori, i tampoc no poden imposar-los sancions penals per la seva estada irregular (art. 31 de la mateixa convenció), al contrari del que ha passat recentment a Hongria amb la promulgació d'una llei que empresona refugiats.

En segon lloc, l'opinió pública europea ha mostrat ser molt més empàtica que els seus governants i s'ha ofert directament a acollir-los. La societat civil europea, i és una de les primeres vegades que passa això, està pressionant els estats i la Unió Europea perquè simplement compleixin la seva funció: prendre una decisió conjunta sobre un problema comú respectant els drets fonamentals. Cal aplaudir igualment la iniciativa de diversos ajuntaments, entre els quals, el de Barcelona, que, en la mateixa línia, han introduït l'argument

d'una xarxa de ciutats refugi per suplir la inacció dels estats i les institucions europees, i s'han perfilat com un actor determinant en aquest procés. El retorn del que és local en política es veu molt clarament en aquestes iniciatives d'urgència.

Possiblement ni la crisi econòmica no ha generat tanta cohesió en la societat civil europea, que ha aixecat amb força la bandera humanitària, tan arrelada en la seva tradició històrica. Ara cal que el “jo sóc siria” penetri amb força a la ment dels que prenen les decisions. Potser aquí, si Europa no en sap, la societat europea hauria de demanar a les Nacions Unides i als seus cascos blaus que facin la seva feina per dignificar un procés molt dolorós per a la persona i per a la història d'una Europa dividida entre la seva societat i els seus governants.●